

Heden en verleden van het land van Bergh

HET ACTIVITEITEN JAARVERSLAG 2015

Op zaterdag 3 januari werd het nieuwe Heemkunde jaar onder het geroep van de Midwinterhoorns traditioneel ingeluid met de nieuwjaarsreceptie in de kasteelkelder van Huis Bergh. Het bestuur kon zich weer verheugen op een hoge opkomst.

Op zaterdag 7 februari 2015 vond bij Zalencentrum de Gracht Marktstraat 1 in 's-Heerenberg de jaarlijkse algemene ledenvergadering plaats die ook dit jaar weer goed werd bezocht. De heren Jos Mijnen, Otto Smits en John Thoben waren aftredend volgens het rooster. Zowel Jos Mijnen als Otto Smits stelden zich beschikbaar voor een volgende bestuursperiode. John Thoben daarentegen stelde zijn bestuursfunctie ter beschikking. Als nieuwe kandidaat voor het bestuur werd Edwin Zweers door het bestuur voorgedragen en vervolgens unaniem door de vergadering gekozen. Na de vergadering presenteerde de Foto- en Filmwerkgroep een jaaroverzicht van 2014, waarna het traditionele boerenkoolbuffet opgediend kon worden met een lekker toetje na.

Woensdag 11 maart stonden de deuren van het Barghse Huus open voor een lezing over Münster door de heer Jan Berends. Deze lezing werd ook weer goed bezocht door onze leden! Deze lezing moest worden gezien als een voorbereiding op de excursie naar Münster, die later dit jaar zou plaatsvinden.

Op woensdag 1 april 2015 fungeerde de stad 's-Heerenberg als een van de stopplaatsen op de Bevrijdingsroute. Hieraan deden circa 120 historische voertuigen mee waaronder enkele tanks. Een en ander werd muzikaal begeleid door een Pipes and Drums korps, oftewel de traditionele doedelzakken. De foto- en filmgroep heeft van dit evenement zowel foto als filmopnamen gemaakt.

Op zaterdag 11 april vond de eerder genoemde excursie plaats naar Münster, natuurlijk weer onder begeleiding van Jan Berends. De leden lieten zich deze dag verrassen door de vele historische gebouwen die deze stad kent.

Op zaterdag 16 mei werd na een succesvolle eerste editie de tweede Heemkundedag gehouden in het Barghse Huus. Zo'n 120 leden en niet-leden hebben deze dag bezocht. Het slechte weer alsmede de gelijktijdig plaatsgevonden activiteiten in de binnenstad die zorgden ervoor dat de opkomst enigszins teleurstellend was. De avond werd afgesloten in de theaterzaal van het Barghse Huus met een optreden van Joop Boxstart met zijn band.

Zaterdag 5 september vond de tweede excursie plaats onder de titel "een uniek stukje Arnhem". Onder grote belangstelling werden een bezoek gebracht aan de vele kelders die de Arnhemse binnenstad rijk is. Detail daarbij is dat deze kelders grotendeels nog in de originele staat verkeren. Aansluitend werd Het Rozet bezocht, het gebouw dat met het erfgoedcentrum en de bibliotheek dit jaar was uitgeroepen tot mooiste gebouw van Nederland.

Donderdag 12 november 2015 was het de beurt aan Johan Lukkassen en Edwin Zweers om voor een bijna uitverkochte theaterzaal bij te praten over Berghse landkaarten door de jaren heen. Gezien de reacties tijdens de presentatie maar ook gezien de reacties op de sociale media achteraf mag worden gesproken van een bijzonder groot succes met als onderwerp een thema, waarvoor klaarblijkelijk toch veel mensen interesses tonen.

Heden en verleden van het land van Bergh

JAARVERSLAG VAN DE REDACTIE VAN OLD NI-JS

In 2015 heeft de redactie van Old Ni-js drie nummers uitgebracht. In maart stond Old Ni-js nummer 90 in het teken van de vereniging Heemkundekring Bergh. Alle geledingen en werkgroepen binnen de vereniging werden in beeld gebracht. Het zomernummer in juli telde acht pagina's meer en had als hoofdartikel Bergh in de Eerste Wereldoorlog.

In het decembernummer stond de bouwgeschiedenis van Huis Bergh centraal en was er aandacht voor onder andere dialect en het Geestelijk Erfgoed.

De redactie kreeg in 2015 uitbreiding en met ingang van 2016 zijn de taken verschoven.

JAARVERSLAG VAN DE ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP HEEMKUNDEKRING BERGH

In 2015 zijn er geen grootschalige bouw- of bodemprojecten uitgevoerd in het Berghse gebied, zodat de werkgroep zich kon concentreren op o.a. het registreren en rubriceren van de archeologische vondsten uit de verzameling Hansen uit Beek.

Ook op enkele vindplaatsen van de beschreven vondsten is door de werkgroep opnieuw veldonderzoek verricht, waarbij o.a. een fraaie fibulae gevonden is.

Alle vondsten die in Beek rond het Peeske gevonden zijn worden betrokken bij het afstudeerproject van werkgroep lid Daphne Woolschot, genaamd ; "Romeinen in Montferland; in stilte voorbij?" .

Zij studeert archeologie aan de Universiteit in Leiden en zal in 2016 gegevens van het project publiceren, met name in een editie van Old Ni'js.

Bij het uitgraven van een verontreinigd grondstuk aan de 's Gravenwal werden muurresten van de Baustetter-kerk en het Byvanck-rentmeestershuis en ook aardewerkscherven gevonden.

Aan de Muntwal werden bij rioleringswerkzaamheden funderingsresten van de stadsmuur gevonden en ook mooi aardewerk uit de 15^e en 16^e eeuw.

Met bodemdetectoren werden op landbouwgronden veel oude munten gevonden, waaronder een prachtige Romeinse munt uit het jaar 137-148 n.C.

Tijdens de Heemkundedag in het Barghse Huus en tijdens het Mechteld ten Ham- weekend werd een uitgebreide collectie van deze vondsten tentoongesteld.

Bij woningbouwprojecten in Beek, Kilder en 's-Heerenberg werd bij graafwerkzaamheden archeologisch geassisteerd.

JAARVERSLAG VAN DE DIALECT WERKGROEP VAN DE HEEMKUNDEKRING BERGH

De dialectwerkgroep werd in 2013 opgericht. De groep bestaat per 1.1.2016 uit 9 leden, afkomstig uit de kerkdorpen Azewijn, 's-Heerenberg, Stokkum en Zeddam.

Heden en verleden van het land van Bergh

Leidraad van de groep is de overweging dat de taal van een streek een centraal bestanddeel is van de eigenheid van die streek. Zij richt zich dan ook op het hoor- en zichtbaar houden van het Berghs als onderdeel van het Nederfrankische dialect van de Liemers.

Dat doet zij door het verzamelen en via diverse media publiceren van verhalen, via het aanbieden van dialect-lespakketten aan lagere scholen, via muziek en via lezingen.

In 2015 verloor de werkgroep de zeer gewaardeerde verhalenverteller Willem Straub. Hij overleed op 25 december.

In 2015 was de groep met een gevarieerd programma aanwezig op de [heemkundedag](#) op 16 mei. De lezing behandelde het thema 'dialectverlies'.

De filmgroep werkte in samenwerking met Stads-TV aan de productie '[Naor de mark\(t\)](#)' met Alouis Geerling en aan '['t LIDLse gat](#)' met Willem Straub.

De scholengroep verzorgde wederom een lesbrieftje over carnaval en de paastijd voor de 8 lagere scholen in Bergh.

In 2015 werd i.s.m. dialectoloog Lex Schaars gewerkt aan een [workshop](#) over de WALD-spelling. Die vond onlangs op 13 januari 2016 plaats.

De groep ging in 2015 door met het leggen van contacten met andere dialectwerkgroepen in de regio, daaronder Westervoort en Gendringen. Dat zou in 2016 moeten uitmonden in een regionaal overleg.

De dialectgroep is bereikbaar via dialect@heemkunde.nl en beschikt over een eigen [pagina](#) op de website van de HKB.

JAARVERSLAG VAN DE FOTO- EN FILMGROEP VAN DE HEEMKUNDEKRING BERGH

Op 1 april 2015 heeft de werkgroep op zowel foto als op film de Liberationroute vastgelegd. Aan de hand van de gemaakte opnamen is op DVD een documentaire samengesteld.

Deze DVD kan op de algemene ledenvergadering van 2016 voor een bedrag van € 5,00 per DVD worden besteld.

JAARVERSLAGEN VAN DE DIVERSE VELDWERKGROEPEN VAN DE HEEMKUNDEKRING BERGH

De Veldwerkgroep Beek/Loerbeek heeft in samenwerking met Jan Meurs en zijn fotocollectie in het weekend van 28 en 29 november een succesvolle fototentoonstelling georganiseerd in de Averhof in Beek. Vele honderden mensen, veelal uit Beek en Loerbeek, hebben genoten van de vele foto's, landkaarten, bidprentjes en krantenartikelen die er tentoongesteld waren. Verder heeft men Berghapedia aangevuld en foto's van Beek en Loerbeek verzameld en van namen voorzien.

De Facebook-site "Gi-j bunt een echte Beakse als gi-j...", een initiatief van Jan Meurs, heeft in een korte tijd vele foto's aan een groot publiek getoond en talloze discussies doen ontbranden, die op hun beurt weer voor nieuwe informatie zorgden.

Heden en verleden van het land van Bergh

De Veldwerkgroep Zeddum/Vinkwijk/Vethuizen heeft zich afgelopen jaar toegelegd op de bewoningsgeschiedenis van de boerderijen in Vethuizen. Lid Jan Tervoert heeft onderzoek gedaan naar de oude stroombedding van het riviertje de Sedde, de naamgever van Zeddum, en daarover een interessant artikel geschreven. Ook werd Berghapedia aangevuld met artikelen en bestaande artikelen aangevuld.

De Veldwerkgroep Stokkum heeft, in het kader van honderd jaar kerk en parochie in Stokkum, op zondag 15 mei een prachtige en zeer drukbezochte tentoonstelling over dit thema in de kerk van Stokkum georganiseerd. Lid Henk Harmsen is in opdracht van het parochiebestuur bezig met een boek over honderd jaar kerkelijk leven in Stokkum. De planning is dat dit boek in het voorjaar verschijnt. Otto Smits en Edwin Zweers zijn bezig met het in kaart brengen van de stambomen van de 40 belangrijkste Stokkumse families van de afgelopen eeuwen. Ook Berghapedia werd verder uitgebreid.

De Veldwerkgroep 's-Heerenberg/Lengel werd in november opgericht en heeft zich in de eerste overleggen enthousiast toegelegd op het uitbreiden van Berghapedia.

De Midwinterhoorngroep heeft vanaf het late najaar weer op vele plekken acte de préséance gegeven, zoals ook bij de nieuwjaarsreceptie van de Heemkundekring op 2 januari jongstleden. Op 6 januari, Driekoningen, werd traditioneel afgeblazen en op 13 januari werd het jaar gezamenlijk officieel afgesloten met een gezellige bijeenkomst in het gildegebouw in Zeddum.

De Informatiegroep heeft afgelopen jaar gezorgd dat de oude website geheel leeggehaald werd en dat alle artikelen, aangevuld met nieuwe stukken, op de nieuwe website werden geplaatst. Onder www.heemkunde.nl kunt u het eindresultaat bewonderen. Verder heeft men zich beziggehouden met het implementeren van het digitale opslagsysteem Hazadata, dat binnen onze vereniging de naam Barghief zal gaan dragen.

TENSLOTTE

Kan er worden vermeld dat er momenteel nog geen concrete ontwikkelingen te melden zijn ten aanzien van een mogelijke verhuizing van de Heemkundekring Bergh naar het Olde Raethuys.

Het bestuur wil alle vrijwilligers, sponsors en andere weldoeners weer heel hartelijk bedanken voor hun inzet en bijdragen! Zij zorgden ervoor dat 2015 weer als een leerzaam en succesvol jaar kon worden afgesloten en ook zorgen zij er nu weer voor dat wij het jaar 2016 met veel enthousiasme tegemoet zien!

Aldus vastgesteld in de algemene ledenvergadering van 13 februari 2016

Edwin Zweers
Voorzitter

Frits Frauenfelder
Secretaris